

Accountantsprotocol Reclasseringsorganisaties

Instructie inzake de door de accountant te verrichten werkzaamheden ten aanzien van de subsidieverantwoording van de reclasseringsorganisaties

Datum	7 Januari 2026
Status	Definitief

Afzendgegevens

DGSenB

Turfmarkt 147
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Mark Olivier (DGSenB)

Auteur

Mark Olivier (DGSenB)

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Uitgangspunten	5
1.1 Doelstelling en inkadering protocol	5
1.2 Belangrijke definities en begrippen	5
1.3 Procedures en termijnen	7
1.4 Privacywetgeving in relatie tot het accountantsdossier	7
2. Onderzoeksaanpak.....	8
2.1 Relevante wet- en regelgeving	8
2.3 Betrouwbaarheid en materialiteit.....	14
3. Accountantsproducten	15
3.1 Controleverklaring bij de jaarrekening	15
3.2 Accountantsverslag.....	15
3.3 Rapport van feitelijke bevindingen	15
Bijlage 1: Planning & controlcyclus	16

Inleiding

Voortvloeiend uit artikel 2, eerste lid onder e en f van de Kaderwet Overige JenV-subsidies en artikel 15, eerste lid van de Reclasseringsregeling 1995 verstrekt het ministerie van Justitie en Veiligheid (verder: JenV) per boekjaar subsidie aan de reclasseringsorganisaties. De reclasseringsorganisaties betreffen Stichting Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering GGZ en Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering (verder: 3RO's). JenV verstrekt deze subsidie voor het uitvoeren van reclasseringswerkzaamheden, als bedoeld in de reclasseringsregeling 1995 en de uitvoeringsregeling reclassering 2005. De reclasseringsorganisaties dienen zich over de besteding van deze middelen te verantwoorden, door middel van een jaarverslag bestaande uit een bestuursverslag, een jaarrekening waarin opgenomen een opgave van de kwantitatieve productie en de overige gegevens. De reclasseringsorganisaties en JenV hebben allen belang bij een goede opzet en uitvoering van de accountantscontrole bij de reclasseringsorganisaties. Deze controle vormt immers de basis voor de (definitieve) vaststelling van de subsidie aan de reclasseringsorganisaties.

Hoofdstuk 1 geeft een opgave van de uitgangspunten die ten aanzien van de werkzaamheden van toepassing zijn, waaronder de doelstelling. Hoofdstuk 2 richt zich op de door de accountant te hanteren aanpak. Ten slotte wordt in hoofdstuk 3 een weergave gegeven van de op te leveren accountantsproducten.

Als waarborg voor een degelijk toezicht beoordeelt JenV op basis van een jaarlijkse risicoanalyse of het huidige accountantsprotocol moet worden bijgesteld.

De ingangsdatum van het nieuwe controleprotocol is 1 januari 2026.

1. Uitgangspunten

In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten ten aanzien van de door de accountant te verrichten werkzaamheden behandeld. Het betreft een beschrijving van de doelstelling van het protocol, van de ten aanzien van het protocol relevante definities en begrippen en van de gehanteerde procedures en daarbij van toepassing zijnde termijnen.

1.1 Doelstelling en inkadering protocol

Dit accountantsprotocol heeft als doelstelling het geven van aanwijzingen omtrent de reikwijdte, de betrouwbaarheid en de materialiteit van de door de instellingsaccountant van reclasseringsorganisaties te verrichten werkzaamheden in het kader van de jaarlijkse subsidie.

Het controleprotocol geeft aan welke accountantsproducten moeten worden geleverd. In het geval van de reclasseringsorganisaties worden 3 type producten gevraagd:

- een controleverklaring;
- een accountantsverslag;
- een rapport van feitelijke bevindingen.

Als grondslag voor de controle en aanwijzingen geldt de Kaderwet Overige JenV-subsidies. Het onderzoeksobject betreft de jaarlijks door de reclasseringsorganisaties op te stellen verantwoordingsinformatie voor het vaststellen van de door JenV verstrekte subsidie. Daarnaast betreft het onderzoeksobject de zaken zoals genoemd bij het 'rapport van feitelijke bevindingen' onder 2.2.

Deze drie producten worden via de reclasseringsorganisatie aan JenV beschikbaar gesteld. Voor het accountantsverslag wordt hierbij naast de Reclasseringsregeling 1995, artikel 26 lid 2 ad c verwezen en naar de Comptabiliteitswet 2016, artikel 6.1 lid a (sub 1) en c en artikel 6.3 lid 1 sub c.

De verantwoordingsinformatie betreft: het jaarverslag, bestaande uit het bestuursverslag, de jaarrekening en de overige gegevens. In het bestuursverslag is opgenomen een analyse van de verschillen tussen de afgesproken en gerealiseerde aantallen producten (inclusief advies). In de jaarrekening is opgenomen de opgave van de kwantitatieve productie.

1.2 Belangrijke definities en begrippen

Onderstaand worden de voor dit protocol relevante definities en begrippen toegelicht.

- *Accountant*: Registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent als bedoeld in [artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek](#) aan wie de reclasseringsorganisatie de opdracht tot controle van de jaarrekening hebben verstrekt.
- *Subsidieverstrekker*: het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het ministerie stelt middelen beschikbaar, in de vorm van een subsidie, aan de subsidieontvanger voor het uitvoeren van bepaalde (veelal wettelijke) taken. De subsidieverstrekker verantwoordelijk voor het vaststellen van het operationele en financiële normenkader waarbinnen de subsidieontvanger moet opereren (zie paragraaf 2.1 Relevante wet- en regelgeving). Het normenkader is in geval van de reclasseringsorganisaties in belangrijke mate geregeld in een wet en daarop geënte lagere regelgeving. Aanvullend daarop zijn nadere regels gesteld, die door de subsidieverstrekker aan de subsidieontvanger schriftelijk zijn medegedeeld.

De subsidieverstrekker houdt toezicht op de wijze waarop de subsidieontvanger de wettelijke taken uitvoert en op het naleven van de subsidievoorwaarden. Voor wat betreft de kwaliteit van de uitvoering zal onder meer gebruik worden gemaakt van inspecties (zoals bijvoorbeeld de Inspectie JenV). Voor wat betreft het financieel-economisch toezicht wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van de werkzaamheden van de openbare accountant die door de gesubsidieerde organisatie is aangesteld.

- *Subsidieontvanger*: de reclasseringsorganisatie. De reclasseringsorganisaties zijn Stichting Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering GGZ en Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering. De subsidieontvanger is binnen het gegeven normenkader verantwoordelijk voor het realiseren van de overeengekomen productie en projectdoelen, het voeren van een adequate bedrijfsvoering en het rechtmatig en doelmatig gebruik van de subsidiegelden, alsmede de betrouwbare totstandkoming van de niet-financiële informatie. Het management van de subsidieontvanger is er voor verantwoordelijk dat activiteiten van de instelling worden uitgevoerd in overeenstemming met bepalingen van de wet- en regelgeving. Daarnaast is de subsidieontvanger verantwoordelijk voor de juistheid, volledigheid en tijdigheid van de verantwoording aan de subsidieverstrekker.
- *Financiële rechtmatigheid*: de comptabele rechtmatigheid, oftewel het besteden van bijdragen in overeenstemming met de wet- en regelgeving en andere afspraken zoals opgenomen in de limitatieve opsomming van paragraaf 2.1 voor zover deze wet- en regelgeving en andere afspraken van invloed zijn op uitkomsten van de in de jaarrekening opgenomen financiële transacties.
- *Jaarverslag*: het bestuursverslag, de jaarrekening en de overige gegevens.
- *Bestuursverslag*: het verslag, bedoeld in artikel 391, eerste tot en met vierde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, met eventuele bijlagen. In de subsidiebeschikking (of de aanvulling daarop) wordt jaarlijks de inhoud van de onderwerpen van het bestuursverslag bepaald (aanvullende onderwerpen). Het bestuursverslag van Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG) bevat een toezichtsparagraaf.
- *Toezichtsparagraaf* (alleen bij SVG): de beschrijving van het toezichtsbeleid op de lidinstellingen bestaande uit:
 - het toetredingsbeleid (inclusief de toepassing daarvan) ten aanzien van lidinstellingen die in aanmerking komen voor een subsidie van JenV voor werkzaamheden in het kader van verslavingsreclassering;
 - het uittredingsbeleid (inclusief de toepassing daarvan) indien een lidinstelling tijdens de uitvoering van de werkzaamheden niet meer aan de criteria van dit beleid voldoet;
 - het toezichtbeleid met name de toepassing daarvan op de lidinstellingen ter zake van het aan haar opgelegde rechtmatigheidskader en de hieruit voortvloeiende vergelijkbare eisen inzake productie, verantwoording, informatiebeveiliging, AVG/privacybescherming en aanwijzingseisen, beëdiging van medewerkers (reclassering en werkstraffen) en integriteitsbeleid, inclusief de van toepassingverklaring op elk van haar lidinstellingen, ook indien sprake is van uitbesteding naar andere organisaties. De beschrijving omvat enerzijds de bevoegdheid van SVG om eventuele geschillen tussen de lidinstelling en SVG met betrekking tot de juiste, tijdige en volledige toepassing van het rechtmatigheidskader op een voor SVG acceptabele wijze af te dwingen en anderzijds de naleving van deze kaders door de lidinstellingen en de wijze waarop SVG dit vaststelt of laat vaststellen. Indien er verschillen bestaan, worden deze op hoofdlijnen beschreven (zonder vermelding van de betreffende lidinstelling);
 - de wijze waarop SVG per verslagjaar vaststelt dat de vooraf tussen SVG en elke lidinstelling overeengekomen productie- en verantwoordingseisen door de lidinstelling worden nagekomen, afrekeningen tussen SVG en elk van de lidinstellingen plaatsvinden en verrekeningen plaatsvinden indien de gerealiseerde productie afwijkt van hetgeen is overeengekomen;
 - de waarborgen met betrekking tot informatiebeveiliging en AVG/privacywetgeving bij elke lidinstelling, inclusief de beoordeling door SVG of de interne beheersingsmaatregelen binnen de lidinstelling op deze onderwerpen zijn beoordeeld en door de lidinstelling effectief zijn bevonden.
- *Jaarrekening*: de jaarrekening, bedoeld in artikel 361, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, aangevuld met specifieke informatie over de kwantitatieve productie en de financiële verantwoording per project.
- *Overige gegevens*: de overige gegevens, bedoeld in artikel 392, eerste lid, onder a en b, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, met dien verstande dat in dat lid voor 'de winst' wordt gelezen 'een positief resultaat'.
- *Productie-afspraken*: het geheel van productdefinities, productiecriteriën en afrekenregels, zoals overeengekomen tussen JenV en de 3RO's.

1.3 Procedures en termijnen

De door de subsidieontvanger aangewezen accountant draagt de zorg voor het tijdig opleveren van de controleverklaring, het accountantsverslag en het rapport van feitelijke bevindingen. Tijdig betekent dat de reclasseringsorganisaties in staat zijn om de verantwoordingsinformatie (het jaarverslag, bestaande uit het bestuursverslag, de jaarrekening waarin opgenomen het overzicht kwantitatieve productie en de financiële verantwoording per project) en de afgesproken audit producten vóór 1 juni na afloop van het verantwoordingsjaar, aan de subsidieverstrekker op te leveren. Nadere afspraken ten aanzien van de tijdigheid worden door de subsidieontvanger en betreffende accountant overeengekomen en betreft de verantwoordelijkheid van de subsidieontvanger.

1.4 Privacywetgeving in relatie tot het accountantsdossier

Accountants worden nadrukkelijk verzocht de in het controledossier op te nemen cliëntgegevens te pseudonimiseren. Ten behoeve van een audittrail dient bijvoorbeeld alleen het strafrechtsketennummer (SKN) van de cliënt ter herleiding te worden opgenomen.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat cliëntgegevens zonder doelbinding (waaronder pasfoto's, geboortedata en NAW-gegevens) niet in een controledossier mogen worden opgenomen. Dit omdat hierdoor de privacywetgeving niet wordt nageleefd.

2. Onderzoeksaanpak

Dit hoofdstuk beschrijft de te hanteren onderzoeksaanpak. Er wordt gestart met een opsomming van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Daarna volgt een beschrijving van de reikwijdte per type werkzaamheden. Het hoofdstuk wordt afgesloten met bepalingen omtrent de betrouwbaarheid en materialiteit.

2.1 Relevante wet- en regelgeving

Voor de werkzaamheden van de accountant in het kader van de financiële rechtmatigheid en de controle van de jaarrekening is de volgende limitatieve opsomming van wet- en regelgeving en andere afspraken relevant:

Kader financiële rechtmatigheid:¹

- Kaderwet Overige JenV-subsidies;
- Reclasseringsregeling 1995;
- Uitvoeringsregeling reclassering 2005;
- AVG richtlijn en Richtlijn 2016/680 (inzake bescherming van persoonsgegevens van natuurlijke personen, aspect: mogelijk financiële boetes);
- Wet Justitiële en strafvorderlijke gegevens;
- Comptabiliteitswet 2016, artikel 6.1 lid a (sub 1) en c en artikel 6.3 lid 1 sub c (inzage in het accountantsverslag), en artikel 4.7 (hanteren van de zgn. voorhangprocedure bij het verrichten van een privaatrechtelijke rechtshandeling);
- Europese aanbestedingsrichtlijnen, als ook nationale wetgeving: Aanbestedingswet 2012 en Gids Proportionaliteit;
- Wet normering topinkomens (WNT) en ministeriële regeling 'Controleprotocol WNT';
- Specifieke correspondentie van JenV gericht aan de reclasseringsorganisaties in het kader van de planning & controlcyclus (inzake verantwoordingsinformatie, zie bijlage 1). Het betreft: kaderbrief, brief subsidieverlening (subsidievoorwaarden inclusief het bevoorschottingsschema en de productie-afspraken) en brieven aanvullende subsidieverlening (indien van toepassing).

Voor Stichting Verslavingsreclassering GGZ (afgekort SVG) geldt dat met betrekking tot de financiële rechtmatigheid dat geen uitspraken gedaan kunnen worden over de uitgaven bij de lidinstellingen, maar dat de rechtmatigheid zich voor het betreffende verslagjaar beperkt tot de betalingen die SVG doet aan de lidinstellingen inzake gerealiseerde productie (op basis van overeengekomen afspraken) en projectgelden. SVG dient in het bestuursverslag (in de toezichtparagraaf) verantwoording af te leggen over de wijze waarop het toezicht en de naleving in het verslagjaar is uitgevoerd en wat de resultaten hiervan zijn.

Verslaggevingskader¹:

- Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven' (voor (Stichting Reclassering Nederland en Stichting Verslavingsreclassering GGZ);
- Richtlijn voor de jaarverslaggeving 655 'Zorginstellingen' (voor Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering).

¹ Met betrekking tot de te toetsen onderdelen van de wet- en regelgeving (kader financiële rechtmatigheid) dient hiervan door de instelling een nadere uitwerking te worden opgesteld, bestaande uit een overzicht van die bepalingen uit het normenkader die materiële rechtmatigheidsaspecten inhouden.

2.2 Reikwijdte onderzoek

Controleverklaring

De controle dient te worden uitgevoerd door een accountant als bedoeld in artikel 393, eerste lid van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De controle voldoet aan de controlestandaarden zoals de nadere voorschriften Controle- en overige standaarden (NV COS), die door de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) zijn vastgesteld.

In het Kaderbesluit Overige JenV-subsidies, de Reclasseringsregeling 1995 en Uitvoeringsregeling reclassering 2005, hierna verder aangeduid als de uitvoeringsregeling, staan de eisen vermeld die aan de vaststelling van de subsidie worden verbonden. Artikel 26 van de Reclasseringsregeling 1995 regelt dat de reclasseringsorganisaties ten behoeve van de aanvraag voor subsidievaststelling, een jaarrekening en activiteitenverslag (lees: bestuursverslag) leveren, inclusief een verklaring omtrent de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening afgegeven door de accountant, alsmede het accountantsverslag. In paragraaf 3.2 (artikel 10) van de uitvoeringsregeling staat onder meer nadrukkelijk vermeld dat de jaarrekening in samenhang met het jaarverslag een zodanig inzicht dient te geven dat het ministerie van JenV zich een verantwoord oordeel kan vormen omtrent onder meer:

- het vermogen en het exploitatiesaldo;
- de solvabiliteit en de liquiditeit van de reclasseringsinstelling, voor zover de aard van de jaarrekening dat toelaat, en;
- de hoeveelheid reclasseringsproducten (inclusief advies) die is geleverd en voldoet aan de door Onze Minister gestelde productiecriteriën.

Daarnaast vermeldt lid 5 van artikel 10 van de uitvoeringsregeling dat de in de jaarrekening opgenomen baten en lasten, alsmede de balansmutaties tot stand zijn gekomen in overeenstemming met van toepassing zijnde wettelijke regelingen. Lid 6 van artikel 10 geeft aan dat de jaarrekening aansluit op de begroting, waarvoor subsidie is verleend en op de subsidieverlening van dat jaar. Zij behelst een vergelijking met de gerealiseerde producten de werkelijke uitgaven voor de projecten en de overige budgetten, in het jaar voorafgaand aan het boekjaar.

Artikel 11 van de uitvoeringsregeling geeft aan dat het jaarverslag (het activiteitenverslag, lees: het bestuursverslag) in samenhang met de jaarrekening in ieder geval de vergelijking beschrijft tussen de afgesproken en de gerealiseerde managementafspraken, met name ten aanzien van de aantallen producten de daaraan gerelateerde kostprijs, de projecten, de overige budgetten en een toelichting op de verschillen.

Artikel 12 van de uitvoeringsregeling geeft daarnaast aan dat de subsidievaststelling voor de aantallen producten geschiedt op basis van de gerealiseerde productie en de bij de subsidieverlening vastgestelde kostprijs. De gerealiseerde productie is de productie zoals verantwoord in de jaarrekening en die voldoet aan de door Onze Minister gestelde productiecriteriën.

Artikel 13 van de uitvoeringsregeling regelt dat er ten behoeve van de accountantscontrole bedoeld in artikel 26, tweede lid, onder c, van de Reclasseringsregeling 1995, een controleprotocol beschikbaar is dat wordt opgesteld onder de verantwoordelijkheid van Onze Minister.

Art. 4:76, lid 5 van de Algemene wet bestuursrecht stelt verder dat het financiële verslag dient aan te sluiten op de begroting waarvoor subsidie is verleend en behelst een vergelijking met de gerealiseerde inkomsten en uitgaven van het jaar, voorafgaand aan het boekjaar. Met het financiële verslag wordt de jaarrekening bedoeld.

Met het onderzoek naar de jaarrekening moet de accountant een oordeel geven aan de subsidieverstrekker of:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de reclasseringsorganisatie per ultimo 20xx en van het resultaat over 20xx;
- de in jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 20xx in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid;
- de jaarrekening voldoet aan de Wet normering topinkomens (WNT);
- de financiële informatie die gelijktijdig met de jaarrekening wordt verstrekt (het bestuursverslag) met de door hem gecontroleerde jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat (overeenkomstig NBA Standaard 720²⁻²).

Er worden geen afzonderlijke controleverklaringen gevraagd voor projecten van JenV. Bij subsidieverlening wordt per project aangegeven hoe de verantwoording dient te geschieden. De financiële middelen voor projecten dienen te worden betrokken in de reguliere jaarrekeningcontrole.

Ten aanzien van de controle van de jaarrekening van de reclasseringsorganisatie gelden voor de accountant de volgende aandachtspunten:

- de juiste bepaling van de maximale omvang van het totale eigen vermogen en het vaststellen van de eventuele terugbetaling aan JenV indien het maximum wordt overschreden (indien deze bepaling van toepassing is voor de reclasseringsorganisatie / lidinstelling);
- de juiste bepaling van de omvang van een bestemmingsreserve als onderdeel van het eigen vermogen;
- het risico dat de verstrekte middelen voor andere doelen / projecten worden aangewend / verantwoord dan de in de subsidietoekenning gestelde (project)doelen en-eisen;
- het risico dat productie in een onjuiste productcategorie wordt verantwoord;
- de opname van niet bestede projectsubsidies onder kortlopende schulden (geen onderdeel van het resultaat);
- het correct bepalen van de gerealiseerde reclasseringsproductie van het verslagjaar (aantal en samenstelling van het aantal producten conform de productiecriteriën, en 'matching' van productie met de daarbij behorende baten).
- De consequenties van eventuele boete(s) in geval van niet (geheel) voldoen aan de AVG.

Accountantsverslag

Het accountantsverslag bevat bevindingen over de vraag of het financieel beheer van de reclasseringsorganisatie heeft voldaan aan de eisen van getrouwheid en rechtmatigheid voor zover voortvloeiend uit de controle van de jaarrekening. Hierin wordt onder meer en indien van toepassing het volgende opgenomen:

- Een overzicht van fouten en onzekerheden, die gelet op rapporteringstolerantie moeten worden gerapporteerd, voorzien van een toelichting.
- Een overzicht van de bevindingen inzake administratieve organisatie en interne

² Met betrekking tot de niet-financiële informatie volgt de accountant eveneens de werkzaamheden voortvloeiend uit NBA Standaard 720.

beheersing (w.o. de beheersing van de interne projecten en de betrouwbaarheid van de productieregistratie en -administratie), de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en de toepassing van de bekostigingssystematiek, voor zover geconstateerd bij de jaarrekeningcontrole.

- De kernpunten van de controle: de aangelegenheden die, in de professionele oordeelsvorming van de accountant, het meest significant waren bij de controle van de financiële overzichten van de huidige verslagperiode.
- Een overzicht van de constatering bij het beoordelen van de verenigbaarheid van de financiële informatie in het bestuursverslag met de in de jaarrekening opgenomen financiële informatie en het lezen van de andere (niet-financiële) informatie in het bestuursverslag, waaronder de paragraaf toezichtbeleid op lidinstellingen bij SVG.
- Het tijdig informeren van de subsidieverstrekker over nieuw te vormen, bestemmingsreserves, -fondsen en voorzieningen (voorafgaande aan het treffen van de betreffende post).
- De toepassing van artikel 4:71 van de Algemene Wet Bestuursrecht en van artikel 16 van de Uitvoeringsregeling reclassering 2005 (activiteiten waarvoor de reclasseringsorganisatie toestemming dient te vragen aan de subsidieverstrekker).
- Bij SVG: de consequenties van de eventuele bevindingen die bij de uitvoering van het jaarlijkse toezichtbeleid op lidinstellingen naar voren zijn gekomen.

Rapport van feitelijke bevindingen

Naast de controle van de jaarrekening en de daarin opgenomen subsidieverantwoording wordt aan de accountant gevraagd om specifiek overeengekomen werkzaamheden te verrichten en daarover te rapporteren in overeenstemming met de NBA Standaard 4400. De werkzaamheden zijn afgestemd met de subsidieverstrekker en de reclasseringsorganisatie en betreffen geen controle- of beoordelingsopdracht of enige andere assurance-opdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlandse controle- en overige standaarden.

In het rapport van feitelijke bevindingen wordt door de accountant gerapporteerd over de onderzoeksbevindingen zonder dat de accountant hierover een oordeel uitspreekt. De beoordeling van de onderzoeksbevindingen wordt overgelaten aan de gebruiker (lees: subsidieverstrekker) van het rapport. De specifiek overeengekomen werkzaamheden hebben betrekking op:

- a) het treffen van waarborgen ter zake van de informatiebeveiliging [beschikbaarheid (continuïteit), integriteit (betrouwbaarheid) en vertrouwelijkheid (exclusiviteit)] van het geautomatiseerde primaire processysteem IRIS;
- b) het treffen van waarborgen met betrekking tot privacywetgeving;
- c) het treffen van waarborgen met betrekking tot aanwijzingseisen en beëdiging van reclasseringswerkers;
- d) in het kader van de WWFT: de opname van de benodigde gegevens van de uiteindelijk belanghebbende in het Handelsregister.

Per onderstaand(e) onderwerp / subonderwerp wordt gevraagd een beknopte beschrijving van de inhoud van dat (sub)onderwerp te geven. Indien de vraag ontkennend wordt beantwoord wordt gevraagd de reden aan te geven waarom dit niet van toepassing is. Indien een alternatieve oplossing wordt gebruikt, wordt gevraagd de inhoud hiervan beknopt te beschrijven.

De mate van detail van de beschrijving van de feitelijke bevindingen per vraag is zodanig dat de gebruiker (in casu de subsidieverstrekker) in staat wordt gesteld om zelf een eigen afweging te maken over de betekenis van de feitelijke bevindingen voor het onderhavige onderwerp.

- a. *Informatiebeveiliging van het geautomatiseerde primaire processysteem IRIS;*
 - Heeft de instelling een beschrijving van de waarborgen voor de informatiebeveiliging [beschikbaarheid (continuïteit), integriteit (betrouwbaarheid) en vertrouwelijkheid (exclusiviteit)] van het cliëntvolgsysteem / primaire processysteem? Zo ja, gevraagd wordt om een

beknopte opsomming van deze waarborgen te geven.

- Heeft de instelling haar ambitie beschreven ten aanzien van het door haar gewenste ambitieniveau van informatiebeveiliging? Zo ja, gevraagd wordt om een beknopte beschrijving op te stellen van het volwassenheidsniveau waarop de instelling zich bevindt op het gebied van integriteit, exclusiviteit en continuïteit van het cliëntvolgsysteem / primaire processysteem.
- Heeft de instelling een groeipad gesteld ten aanzien van de te bereiken niveaus van volwassenheid van informatiebeveiliging inzake het cliëntvolgsysteem / primaire processysteem? Zo ja, gevraagd wordt om een beknopte beschrijving op te stellen hoe dit groeipad er uit ziet in de tijd bezien?
- Ervaart de instelling knelpunten om de gestelde volwassenheidsniveaus in de tijd te bereiken? Zo ja, gevraagd wordt om een beknopte opsomming van deze knelpunten te geven.

Bij de uitvoering van deze werkzaamheden kunnen SVG en LdH gebruik maken van het EDP-rapport dat RN jaarlijks laat opmaken.

b. Privacywetgeving (AVG richtlijn, Richtlijn 2016/680 en WJSG)

Vanuit de subsidiegever is het van belang om inzicht te hebben in het voldoen door de reclasseringsorganisaties aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), Richtlijn 2016/680 en de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (WJSG) en de hiermee samenhangende beveiliging van privacygevoelige informatie. Daarom wordt aan de accountant gevraagd specifieke werkzaamheden te doen gericht op de onderstaande vragen. De werkzaamheden richten zich hierbij op de drie reclasseringsorganisaties (LdH, RN en SVG); het onderwerp privacywetgeving bij lidinstellingen is onderwerp van het toezichtsbeleid van SVG en valt buiten de specifiek overeengekomen werkzaamheden van de accountant van SVG.

- Heeft de reclasseringsorganisatie een register van verwerkingsactiviteiten?
 - Heeft de reclasseringsorganisatie geanalyseerd of er sprake is van een hoger risico met betrekking tot gegevensverwerkingsactiviteiten?
 - Voert de reclasseringsorganisatie een Privacy Impact Assessment (PIA) uit bij nieuwe projecten, beleidsvoornemens en implementatie van nieuwe wet- en regelgeving? Worden (op grond van de uitkomsten van deze assessments) privacy-maatregelen getroffen?
 - Heeft de reclasseringsorganisatie een Data Protection Impact Assessment (DPIA) voor gegevensbescherming uitgevoerd met betrekking tot activiteiten met een hoger risico? Zijn er ontwerp-hiaten of andere vervolgacties (als gevolg van deze beoordeling) aangepast en/of geïmplementeerd?
 - Heeft de reclasseringsorganisatie een datalekprocedure en een datalekregister?
 - Heeft de reclasseringsorganisatie bij het ontwerp van nieuwe gegevensprocessen rekening gehouden met het privacy-principe? Hiermee wordt bedoeld het principe dat er al bij de ontwikkeling van systemen, producten en diensten aandacht is voor privacy (ICT en organisatorisch).
 - Heeft de reclasseringsorganisatie een functionaris voor gegevensbescherming aangesteld?
 - Beschikt de reclasseringsorganisatie over een risicobeheermatrix met betrekking tot de AVG?
 - Zijn de interne beheersingsmaatregelen binnen de reclasseringsorganisatie op het gebied van algemene IT beheersingsmaatregelen door de reclasseringsorganisatie beoordeeld en effectief bevonden? NB: de accountant wordt in dit specifieke onderzoek niet gevraagd zelf de werking vast te stellen.
 - Heeft de reclasseringsorganisatie een penetratietest ('pentest') uitgevoerd of laten uitvoeren inzake de eventuele kwetsbaarheid van de website en achterliggende systemen?
- c. Aanwijzingseisen, beëdiging van reclasseringswerkers en integriteitsbeleid*

In de Uitvoeringsregeling reclassering 2005 worden de beëdigingsregels en opleidingseisen van medewerkers geregeld die direct betrokken zijn bij het reclasseringswerk (de primaire taak). Zo wordt gewaarborgd dat de reclasseringswerker een zekere kennis en geschiktheid bezit die als noodzakelijk minimum moet gelden om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen. Het is derhalve van belang inzicht te hebben in de naleving van deze eisen (artikelen 2, 4 en 5 van de Uitvoeringsregeling reclassering 2005).

In dit kader wordt de accountant verzocht om een overzicht op te vragen met alle in betreffend controlejaar nieuw aangestelde reclasseringswerkers en medewerkers werkstraffen (inclusief eventuele uitbestedingen en/of inhuur). Ten aanzien van de reclasseringswerkers en medewerkers werkstraffen wordt de accountant gevraagd de bevindingen te presenteren ten aanzien van het volgende:

Nieuw aangestelde medewerkers:

- Of de instelling (inclusief lidinstellingen) een procedure heeft (hebben) die borgt dat nieuw aangestelde medewerkers voldoen aan de beëdigingsregels en de bovengestelde eisen. Zo ja, gevraagd wordt om een beknopte beschrijving hiervan op te stellen.
- Op welke wijze toetst de instelling (inclusief lidinstellingen) dat nieuw aangestelde medewerkers aan de volgende eisen voldoen:
 - Of de reclasseringswerker over een diploma Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs beschikt of een voor het reclasseringswerk als gelijkwaardig te beschouwen getuigschrift.
 - Of de medewerker werkstraffen over een diploma Middelbaar Sociaal Agogisch Onderwijs beschikt of een als gelijkwaardig te beschouwen getuigschrift.
 - Of de reclasseringswerker of de medewerker werkstraffen over een verklaring omtrent gedrag beschikt als bedoeld in artikel 28 van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens.
 - Of ten aanzien van de reclasseringswerker medewerker werkstraffen een afschrift van de eedsaflegging aanwezig is.

Integriteitsbeleid (instellingsbreed):

- Of de instelling een actueel integriteitsbeleid heeft en met welke frequentie en op welke wijze screening van medewerkers plaatsvindt.

d. De opname van de benodigde gegevens van de uiteindelijk belanghebbende in het Handelsregister

Vanuit de bepalingen van de WWFT dient de accountant vast te stellen dat de benodigde informatie tijdig en correct is opgenomen in het Handelsregister. In het rapport van feitelijke bevindingen geeft de accountant aan of de informatie in het Handelsregister juist en volledig is vastgelegd.

De mate van detail van de beschrijving van de feitelijke bevindingen per vraag is zodanig dat de gebruiker (in casu de subsidieverstrekker) in staat wordt gesteld om zelf een eigen afweging te maken over de betekenis van de feitelijke bevindingen voor het onderhavige onderwerp.

2.3 Betrouwbaarheid en materialiteit

De controle behoort zodanig te worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Indien dit begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, moet uitgegaan worden van een (al dan niet in combinatie met andere controlemiddelen te bereiken) betrouwbaarheid van 95%.

Een controleverklaring met een goedkeurende strekking impliceert dat, gegeven eerder genoemde betrouwbaarheid, de maximale afwijking zowel wat betreft de getrouwheid als de financiële rechtmatigheid niet groter is dan 2% van de totale baten. Bij het toetsen van de betreffende tolerantie dienen de geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten en onzekerheden bij elkaar te worden opgeteld (zie tabel).

Soort verklaring	Goedkeurend	Met beperking	Oordeelonthouding of afkeuring
Fouten + onzekerheden v.w.b. de getrouwheid	$\leq 2\%$	$>2\%$ en $\leq 4\%$	$> 4\%$
Fouten + onzekerheden v.w.b. de financiële rechtmatigheid	$\leq 2\%$	$>2\%$ en $\leq 4\%$	$> 4\%$

Voor de toleranties voor de controle van de informatie die in het kader van de Wet normering topinkomens (WNT) in de jaarrekening moet worden opgenomen, wordt verwezen naar de ministeriële regeling: Controleprotocol WNT.

Afwijkingen in de verantwoording en onzekerheden in de controle

Van een afwijking in de verantwoording is sprake indien is gebleken dat een (gedeelte van een) verantwoorde post niet voldoet aan één of meer aspecten van de geldende wet- en regelgeving of dat een (gedeelte van een) post niet juist of volledig is verantwoord. Afwijkingen van wet- en regelgeving worden in absolute zin opgevat, saldering van afwijkingen is niet toegestaan.

Van een onzekerheid in de controle is sprake als er onvoldoende (controle-) informatie beschikbaar is om een (gedeelte van een) post als goed of fout aan te merken. Kortom als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de voorwaarden.

Omgaan met geconstateerde afwijkingen (fouten) en onzekerheden

Het uitgangspunt is dat de subsidieontvanger de door de accountant geconstateerde afwijkingen voor zover mogelijk corrigeert. Een materiële afwijking (conform bovenstaande tabel) die niet door de subsidieontvanger kan worden gecorrigeerd, leidt tot een aangepast (niet goedkeurend) oordeel door de accountant.

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie onderkend. De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het accountantsverslag. De rapporteringstolerantie wordt vastgesteld op 10% van de betreffende goedkeuringstolerantie, oftewel 0,2 procent. Hierbij maakt het niet uit of het om rechtmatigheid of de getrouwheid gaat. Fouten dienen ongesaldeerd te worden weergegeven. Het gaat hier om het verkrijgen van een compleet beeld van alle grotere fouten en onzekerheden. De accountant rapporteert de fouten via het accountantsverslag.

3. Accountantsproducten

In geval van de reclasseringsorganisaties wordt om een drietal accountantsproducten gevraagd:

1. een controleverklaring bij de jaarrekening omtrent de rechtmatigheid en getrouwheid van de jaarrekening;
2. een accountantsverslag;
3. een rapport van feitelijke bevindingen.

3.1 Controleverklaring bij de jaarrekening

Voor de termijnen, reikwijdte, betrouwbaarheid en materialiteit zie hoofdstukken 1 en 2. Waar het de inhoud van de verklaring over de getrouwheid en de rechtmatigheid betreft, dient de accountant zoveel als mogelijk aan te sluiten op de modellen van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). In de controleverklaring neemt de accountant aanvullend op dat de controle heeft plaatsgevonden met inachtneming van dit accountantsprotocol.

3.2 Accountantsverslag

Het accountantsverslag bevat bevindingen over de vraag of het financieel beheer van de reclasseringsorganisatie heeft voldaan aan de eisen van getrouwheid en rechtmatigheid voor zover voortvloeiend uit de controle van de jaarrekening. Het verslag is in principe vormvrij maar dient de informatie inzake de onder de reikwijdte genoemde aspecten (paragraaf 2.2) te bevatten.

3.3 Rapport van feitelijke bevindingen

Aanvullend levert de accountant een rapport van feitelijke bevindingen ten aanzien van het onder paragraaf 2.2 genoemde onderwerpen. De accountant rapporteert per onderwerp [(a) geautomatiseerde primaire processystemen, (b) privacywetgeving (AVG) en (c) aanwijzingseisen, beëdiging van nieuw aangestelde (reclasserings)medewerkers en integriteitsbeleid] over de verrichte onderzoekswerkzaamheden met de daarbij geconstateerde bijzonderheden. Daarbij wordt geen conclusie of oordeel gegeven.

Leidend voor dit rapport is Standaard 4400 van de NBA.

Bijlage 1: Planning & controlcyclus

Een overzicht van de P&C-cyclus geeft inzicht in termen van producten, activiteiten en opleverdata en is daarom als bijlage van het accountantsprotocol opgenomen. Deze bijlage heeft alleen een informatief doel en heeft geen impact op de controlewerkzaamheden van de accountant.

Kaderbrief 3RO		
Omschrijving	Actor	Uiterste aanleverdatum
Op stellen Kaderbrief: • Beleidskaders • Operationele kaders: ○ Prestatie indicatoren ○ Bedrijfsvoering ○ P&C cyclus ○ Financieel Kader	JenV	30 juni t-1

Jaarplan		
Omschrijving	Actor	Uiterste aanleverdatum
Indienen Jaarplan: • Beleidsvoornemens • Te verwachten knelpunten bij de uitvoering van het beleidsplan en de wijze waarop de reclasseringsorganisatie deze wenst op te lossen • Prestatie indicatoren • Raming te realiseren productie • Begroting ○ Financiële vertaling van de beleidsvoornemens ○ Financieel kader voor de Bedrijfsvoering • Risicoanalyse • Managementafspraken • Beleidsplan	3RO	30 sept t-1 (subsidieaanvraag)) Uitvoeringsregeling reclassering 2005, artikel 7: Voorstel productiekader en beleidsplan
Beleid en bedrijfsvoeringsoverleggen	3RO en JenV	Elke 2/3 mnd

Subsidiebeschikking		
Omschrijving	Actor	Uiterste aanleverdatum
Opstellen Subsidieverleningsbrief: Subsidieverlening: • Beleidsonderwerpen- en ontwikkelingen: bijv. ○ Organisatie ○ Activiteiten ○ Managementafspraken • Bedrijfsvoering; bijv. ○ Prestatie indicatoren ○ Kwaliteit ○ Professionalisering ○ Toezicht • Subsidieverlening ○ Financieel Kader ○ Productie afspraken • Bevoorschotting ○ 3 termijnbetalingen	JenV	31 december t-1 (besluit inzake verlening) jan/juni/nov

Uitvoering		
Omschrijving	Actor	Uiterste aanleverdatum
Aanleveren 3 tertaalrapportages • 1e tertaalrapportage (uitvoering mngt afspraken) • 2e tertaalrapportage (uitvoering mngt afspraken) • 3e tertaalrapportage (uitvoering mngt afspraken)	3RO	31 mei 30 september 31 januari
Bespreken: • 1^e viermaandsgesprek • 2^e viermaandsgesprek • 3^e viermaandsgesprek	3RO en JenV	Begin juni Begin okt Begin feb

Verantwoording		
Omschrijving	Actor	Uiterste aanleverdatum
Aanleveren Jaarrapportage • Jaarrekening: ▪ Balans en resultatenrekening ▪ Dotatie egalisatierekening ▪ Overzicht aantallen productie (geldt alleen voor outputsturing (OPS)-gefinancierde producten) • Bestuursverslag: ▪ Vergelijking tussen afgesproken en gerealiseerde managementafspraken. ▪ Aantal verrichte activiteiten/gerealiseerde producten t.o.v. begrote aantallen ▪ Realisaties beleidsvoornemens incl. prestatie indicatoren (<i>in ontwikkeling</i>) ▪ Wijze waarop 3RO met de verwachte knelpunten ten aanzien van de uitvoering van het jaarplan is omgegaan	3RO	31 mei t+1

Subsidievaststelling		
Omschrijving	Actor	Uiterste aanleverdatum
Opstellen Subsidievaststellingsbrief	JenV	30 sept t+1